07/01/2023

Από τον εορτασμό των Αγίων Θεοφανείων στον Άγιο Δημήτριο Αμπελοκήπων

/ Γνώμες

«Εν Ιορδάνη βαπτιζομένου σου Κύριε, / η τής Τριάδος εφανερώθη προσκύνησις,
τού γάρ Γεννήτορος η φωνή προσεμαρτύρει σοι, αγαπητόν σε Υιόν ονομάζουσα,
καί τό Πνεύμα εν είδει περιστεράς, εβεβαίου τού λόγου τό ασφαλές.
Ο επιφανείς Χριστέ ο Θεός, /καί τόν κόσμον φωτίσας δόξα σοι»

Γράφει ο Πάνος Ν. Αβραμόπουλος

Με την προσήκουσα μεγαλοπρέπεια, αλλά και την άφατη κατάνυξη του χριστεπώνυμου πλήθους του 7-ου Διαμερίσματος και άλλων περιοχών των Αθηνών,

πραγματοποιήθηκε εχθές 6-1-2023, ο εορτασμός των Αγίων Θεοφανείων και της ηθικής μνήμης του Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου και Βαπτιστή, στον περικαλλή ναό του Αγίου Δημητρίου Αμπελοκήπων. Σύμφωνα με τον Ευαγγελιστή Λουκά, ο Ιωάννης ήταν γιος του ιερέα Ζαχαρία και της Ελισάβετ που ήταν συγγενής της Θεοτόκου. Σχετικά με την σύλληψη και την γέννησή του, που συνέβη 6 μήνες πριν από τη γέννηση του Ιησού Χριστού ο ίδιος Ευαγγελιστής εξιστορεί θαυμαστά γεγονότα. Επιπλέον, τότε όλος ο κόσμος πήγαινε να συμβουλευτεί τον Ιωάννη, και, βαπτίζοντάς τους, οι ίδιοι εξομολογούνταν τις αμαρτίες τους. Όσο για το κυριότερο και θαυμαστότερο γεγονός, ήταν η γέννησή του. Αν και η Ελισάβετ θεωρούνταν στείρα, ο αρχάγγελος Γαβριήλ διαμήνυσε στον Ζαχαρία ότι τελικά η γυναίκα του θα γεννή-σει αγόρι και να του δώσει το όνομα Ιωάννης[1] (Λουκ. 1,13). Στην αρχή ο Ζαχαρίας φέρεται να μην πίστεψε τα λόγια του Γαβριήλ και πιθανώς να υπέστη κάποιο κλονισμό κατά τον οποίο έχασε την ομιλία του (γεγονός που ερμηνεύτηκε ως τιμωρία) όπου και παρέμεινε άλαλος έως την ημέρα της ονομασίας του παιδιού. Έτσι και έγινε. Οκτώ ημέρες μετά τη γέννηση του βρέφους, όταν ζητήθηκε από τον ίδιον να φανερώσει το όνομα του παιδιού, εκείνος έγραψε σε μια πινακίδα το όνομα «Ιωάννης» και αμέσως επανήλθε η φωνή του[1]. (Λουκ. 1,63).

Πατρίδα του Ιωάννη, κατά μία παράδοση, θεωρείται η Χεβρών, κατ’ άλλη όμως γνώμη φέρεται η πόλη Ιούττα. Περί της νεανικής ζωής του Ιωάννη και του

ιδιωτικού του βίου καμία πληροφορία δεν υπάρχει εκτός της πολύ λιτής αναφοράς του ίδιου παραπάνω Ευαγγελιστή ότι: «το παιδίον ηύξανε και εκραταιούτο πνεύματι και ήν εν ταις ερήμοις έως ημέρας αναδείξεως αυτού προς τον Ισραήλ». Σημειώνεται εν προκειμένω, με τη λέξη «ερή-μοις» (δοτική πληθυντικού) χαρακτηρίζονται τα διάφορα μέρη της ίδιας της ερήμου της Ιουδαίας, οι οποίες έφεραν διάφορες επιμέρους ονομασίες. Στις ερήμους αυτές φαίνεται να κατέφυγε ο Ιωάννης, για προπαρασκευή του έργου του όπως παλαιότερα είχαν ομοίως καταφύγει ο Μωυσής και ο προφήτης Ηλίας.Σύμφωνα με αναφορά του Ευαγγελιστή Λουκά, ο Ιωάννης εμφανίζεται πλέον σε ηλικία 30 ετών «κατά θείαν εντολήν», «εν τη ερήμω της Ιουδαίας». Κάνοντας όμως λόγο περί του ποταμού Ιορδάνη συνάγεται ότι αναφέρεται στο νότιο τμήμα της χώρας, την περιορδάνεια περιοχή, κηρύσσοντας: «Μετανοείτε, ήγγικεν γαρ η βασιλεία των ουρανών», «βαπτίζοντας τους προσερχόμενους προς αυτόν» [5](Ματθ. 3,2). Παράλληλη με τα κηρύγματά του, ήταν και η εμφάνισή του καθώς ο ασκητικός βίος και η διατροφή του. Φορούσε μάλλινο ένδυμα «από τρίχες καμήλου και ζώνη δερμάτινη περί την οσφύ του», ενώ η διατροφή του ήταν άγριο μέλι και ακρίδες. Φαίνεται πως δεν παρέμενε συνέχεια στο ίδιο μέρος αλλά περιερχόταν «πάσαν την περίχωρον του Ιορδάνου κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας».

Τόσο η εμφάνιση αυτή όσο και ο ασκητικός βίος του Ιωάννη παράλληλα με τα κηρύγματα και τις βαπτίσεις μετάνοιας που προέβαινε ήταν επόμενο να

προκαλέσει πλήθος ακροατών αλλά και πολλών θαυμαστών του απ’ όλη την Παλαιστίνη που έσπευδαν να τον ακούσουν, μεταξύ των οποίων και στρατιώτες και Σαδδουκαίοι και Φαρισαίοι, τους οποίους όλους στη συνέχεια βάπτιζε στον Ιορδάνη ποταμό. Έτσι δεν άργησε αυτή η δράση του να προκαλέσει και τη προσοχή του Μεγάλου Συνεδρίου των Εβραίων που έστειλε αντιπροσωπεία για να ελέγξει τι συνέβαινε και να μάθει περί αυτού, από την οποία και έλαβε ως απάντηση σχετική προφητική ρήση του Προφήτη Ησαΐα «φωνή βοώντος εν τη ερήμω, ευθύνατε την οδόν Κυρίου»[1]. (Ιωαν. 1,23) Εκεί τον συνάντησε και ο Ιησούς Χριστός και του ζήτησε να τον βαπτίσει. Εκείνος αρχικά αρνήθηκε, λέγοντας ότι δεν είναι άξιος να βαφτίσει τον Μεσσία, αλλά ο Μεσσίας πρέπει να βαφτίσει αυτόν[5] (Ματθ. 3,14), όμως ο Χριστός επέμενε, και έτσι ο Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος βάπτισε τον Ιησού Χριστό στα νερά του ποταμού Ιορδάνη. Τα λόγια του Προδρόμου ενοχλούσαν τους Φαρισαίους καθώς και τον τετράρχη της Γαλιλαίας και Περαίας Ηρώδη Αντίπα, όταν τον έλεγξε για την παράνομη συμβίωσή του με τη σύζυγο του ζώντος αδελφού του Ηρώδη Φιλίππου, την Ηρωδιάδα, ο οποίος και τον φυλάκισε. Σε κάποια γιορτή των γενεθλίων του, ο Ηρώδης ζήτησε από την κόρη του Σαλώμη να του χορέψει και της υποσχέθηκε με όρκο να της δώσει ό,τι του ζητήσει. Η Ηρωδιάς, η μητέρα της, που μισούσε τον Ιωάννη, βρήκε τότε την ευκαιρία που αναζητούσε όπου προέτρεψε τότε την κόρη της να ζητήσει το κεφάλι του προφήτη Ιωάννη μέσα σε ένα πινάκιο (πιάτο). Έτσι ακολούθησε ο αποκεφαλισμός. Μετά από το μαρτυρικό αυτό τέλος του Ιωάννη, προσελθόντες οι μαθητές του «ήραν το πτώμα αυτού και έθηκαν αυτό εν μνημείω».

Στους Αμπελόκηπους λοιπόν, που με τους ολάνθιστους κήπους τους και τα μποστάνια τους κόμιζαν κάποτε το καλοκαίρι στην Αθήνα, αλλά και που πρωτοστάστησαν, στην αστική μεγαλουργία της πόλης αργότερα, με την «Βίλα Μαργαρίτα», το «Κτήμα Θών» και όλα τα άλλα αλησμόνητα στοιχεία της κοινωνικής τους ευμάρειας. Επιβλητικός ο καλλιεπής ναός της Πανόρμου και σημαιοστολισμένος με την γαλανόλευκη και τους χρυσοπόρφυρους σταυραετούς του Βυζαντίου, κατηύγαζε την άφατη κατάνυξη των πιστών, αλλά και την ιερότητα των Αγίων Θεοφανείων, που σηματοδοτούν την αναγέννηση και την ηθική αναβάπτιση των ανθρώπων. Με έκδηλη την αγάπη και την ηθική φροντίδα για την επιμέλειά του, τόσο του ευσεβούς προϊσταμένου του ναού Αρχιμανδρίτου κ.κ. Πλάτωνος Βακαλάκη, όσο και των φροντιστών του κ.κ. Βασίλη Γιαννακόπουλου, Κυριακής Κωνσταντοπούλου, αλλά και των ευγενών εθελοντών της εκκλησίας, που με ξεχωριστή αφοσίωση και αγάπη, εγκαλ-λώπισαν τον ναό. Σύσσωμος λοιπόν ο λαός των Αθηνών προσήλθε στον ιερό ναό του Αγίου Δημητρίου της Πανόρμου, όπου και έλαβε χώρα πανηγυρική δοξολογία και εν συνεχεία ο αγιασμός των Υδάτων. Της πανηγυρικής δοξολογίας, χοροστάστάτησε ο ευλαβής Αρχιμανδρίτης και αρχιερατικός προϊστάμενος του ναού Πατέρας κ.κ. Πλάτωνας Βακαλάκης, συνεπικουρούμενος και από τους άλλος ιερείς του ναού, κ.κ. Κίκιζα Γεώργιο, Κωνσταντέλλο Δημήτριο, Γασπαράτο Θεολόγο και τον ευσεβή διάκονο Αστέριο Αποστόλου.

Και του Χρόνου με υγεία και ο Αγιασμός των Υδάτων, να αποτελέσει χαρμόσυνο έναυσμα ηθικής και πνευματικής ανασυγκρότησης, αλληλεγγύης και ηθικής μας ευημερίας.